

Reactie op voorstel op de Wet Minimumbeloning Zelfstandigen / Zelfstandigenverklaring (versie Internetconsultatie, november 2019)

Casus

Ik werk als zelfstandige voor de publieke sector en doe daarin zowel opdrachten in de rol van projectleider, als interim-mer en als adviseur. Kenmerkend is dat de overheden voor wie ik werk (koepels van lokale overheden, ministeries en grote uitvoeringsorganisaties) via een minicompetitie en raamcontracten werken, ofwel er zit bijna altijd een partij tussen als broker. De opdrachten als projectleider duren vaak wat langer (1,5 tot 2,5 jaar), en als adviseur juist weer wat korter.

Gevolgen van het wetsvoorstel

1. Meer dan verdubbeling van mijn administratieve lasten en toenemen van aansprakelijkheidsverplichtingen die door de inhurende organisaties op mij als zelfstandige worden afgewenteld.

Toelichting:

Ik zit aan de bovenkant met de tarieven maar om dat aannemelijk te maken moet ik allerlei berekeningen maken. Sterker nog: de broker via wie ik word ingezet bij de overheden, mogen niet blindelings vertrouwen maar moeten controleren. Gevolg: een enorme administratieve lastenverzwaring voor mij. Maar de aansprakelijkheden worden natuurlijk net als de andere risico's in contracten opgenomen en worden mijn risico's. Brokers maar ook de inhurende overheden wentelen dit graag af.

Dat ik zelf kan onderhandelen over mijn uurtarief is niet waar. Er wordt gewerkt met minicompetities dus je moet vooraf een prijs geven die wordt meegewogen met de andere gevraagde kwaliteiten en ervaring.

2. Verlaging van de kans om opdrachten te mogen doen omdat deze eisen niet gelden voor organisaties die ook projectleiders leveren aan de overheid (de middelgrote en grote advies en projectbureaus).

Toelichting:

a. een projectleider die in loondienst is bij een middelgroot of groot projectbureau is niet zelfstandig. De inhurende overheid / broker die bij minicompetities is betrokken heeft ddaar niet op toe te zien dat de berekening van het uurtarief toereikend is. Deze risico's zorgen ervoor dat de zelsandige minder aantrekkelijk wordt.

b. Maar er is nog een belangrijker reden: de periode van 1 jaar die genoemd is voor de zelfstandigenverklaring. Opdrachten duren in de praktijk voor een projectleider langer. De zelfstandige mag niet langer dan 1 jaar, maar de inhurende overheid wil natuurlijk iemand die het project inmiddels van haver tot gort kent niet kwijt. Dat zorgt voor concurrentievervalsing want een projectleider die in loondienst is bij een projectbureau en ingehuurd wordt heeft deze beperking niet. Het gevolg is dus: minder complexe projecten voor mij om te doen want die duren langer dan 1 jaar.

3. Concurrentievervalsing: grotere bureaus worden bevoordeeld.

Toelichting:

Zie ook onder 2b. De 1 jaarstermijn voor de zelfstandigenverklaring. Opdrachten duren in de praktijk voor een projectleider langer. De zelfstandige mag niet langer dan 1 jaar, maar de inhurende overheid wil natuurlijk iemand die het project inmiddels van haver tot gort kent niet kwijt. Dat zorgt voor concurrentievervalsing want een projectleider die in loondienst is bij een projectbureau en ingehuurd wordt heeft deze beperking niet. Het gevolg is dus: minder complexe projecten voor mij om te doen want die duren langer dan 1 jaar.

Vergelijking met VAR en DBA:

1. Er wordt aangegeven dat er niet een ZZP-er is. Toch wordt geprobeerd via de 1-jaarstermijn om wel een afbakening aan te geven. Dat gaat voor de rol van projectleider en interim-management opdrachten tot problemen leiden zoals geschetst en een beoordeling van de grote projectbureaus en managementconsultingbureaus. (waar die eisen niet voor gelden).

De VAR had tenminste nog dat die voor 1 jaar geldig was en je op dat moment opnieuw de afweging moest maken voor het jaar daarna. Dat zou een minimale aanpassing zijn die al enige verbetering zou opleveren. Wel doet zich het rare voor dat zowel de broker als de eindklant die termijn van 1 jaar krijgen. Overheden zelf dwingen je om via brokers in te schrijven zodat dit hen een hoop administratief gedoe bespaart. Nu wordt dat gedoe dus weer afgewenteld op de zelfstandige die immers voor een overheidsorganisatie werkt en dit via een broker moet doen.

2. Voor de zelfstandigenverklaring gelden speelt eenzelfde onzekerheid als bij de DBA. Inhurende organisaties worden angstig voor allerlei risico's die ze lopen als ze een zelfstandige inhuren. Dat lopen ze niet als projectleider, interimmers of adviseurs inhuren die in loondienst zijn bij een projectbureau of adviesbureau.

Onder de DBA speelde dit aspect niet want daar werd gekeken naar criteria als gezagsverhouding. Ondanks dat je daar zelf invloed op hebt werd door de inhurende organisatie dit anders getaxeerd waardoor er geen meer zelfstandigen werden ingehuurd. Wat is hier nu van geleerd?

Afsluitend

Beleid was dat kleinere ondernemers ook kansen zouden moeten krijgen in het doen van opdrachten voor overheden. Het voorstel voor de zelfstandigenverklaring gaat een beoordeling opleveren voor de middelgrote en grotere project- en adviesbureaus waar ik nu goed mee kan concurreren (maar straks niet).

Het kabinet zou schijnconstructies met zelfstandigen aanpakken en de "bovenkant" ongemoeid laten. De harde grens van 1 jaar en de administratieve lasten om je uurtarief aannemelijk te maken en de extra aansprakelijkheden die ook weer worden afgewenteld zijn niet een paar kleine details maar wekken op zijn zachts gezegd de indruk van het een zeggen maar het tegenovergestelde doen.

Niet verrassend is daarom mijn eindconclusie dat de gekozen insteek voor de zelfstandigenverklaring mij zwaar tegenvalt. Haal die 1-jaarstermijn weg en ook de verplichting voor de uurtariefberekening is daarom mijn devies.